

HØJESTERETS DOM

afsagt fredag den 17. januar 2025

Sag 56/2024

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Kåre Pihlmann, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Glostrup den 28. september 2022 (B4-5512/2022) og af Østre Landsrets 7. afdeling den 18. januar 2024 (S-3297-22).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Michael Rekling, Lars Hjortnæs, Lars Apostoli og Julie Arnth Jørgensen.

Påstande

Dommen er anket af anklagemyndigheden med påstand om, at T straffes for overtrædelse af færdselslovens § 118, stk. 11, nr. 3, med ubetinget fængsel i 20 dage, at han ubetinget frakendes førerretten i 3 år, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 11, jf. § 128, stk. 1, jf. stk. 2, og at hans bil konfiskeres, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 2, jf. stk. 1.

Anklagemyndigheden har subsidiært nedlagt påstand om, at T straffes med bøde på 3.000 kr.

T har tilsluttet sig anklagemyndighedens subsidiære påstand.

Retsgrundlag

Færdselslovens § 4, stk. 1, § 42, stk. 1 og 4, § 118, stk. 1, nr. 1, samt stk. 3 og 11, nr. 3, lyder:

”§ 4. Trafikanter skal efterkomme de anvisninger for færdslen, som gives ved færdselstavler, afmærkning på kørebane eller cykelsti, signalanlæg eller på anden måde, jf. § 95.

§ 42. På andre veje end motorveje og motortrafikveje må køretøjers hastighed ikke overstige følgende grænser:

- 1) i tættere bebygget område: 50 km i timen,
- 2) uden for tættere bebygget område: 80 km i timen.

...

Stk. 4. For en vejstrækning kan der fastsættes en højere hastighedsgrænse end den generelle hastighedsgrænse, såfremt omstændighederne, herunder trafikafviklingen, tilsi-ger det og afgørende færdselssikkerhedsmæssige hensyn ikke taler derimod. På motor-
trafikveje og motorveje må hastigheden dog ikke overstige henholdsvis 100 km i timen og 130 km i timen.

§ 118. Med bøde, jf. dog stk. 10 og 11, straffes den, der:

- 1) overtræder § 3, stk. 1 og 2, §§ 4-8, § 9, stk. 1 og stk. 2, nr. 2-6, § 10, § 12, §§ 14-52, § 54, stk. 3-5, § 55 a, stk. 1, § 60 d, § 62, stk. 2 og 3, §§ 63-65, § 66 a, stk. 4,
- 2) § 67, § 70, stk. 1 og 2, § 72, §§ 74-75, §§ 80-81, § 82, § 83 a, § 84, stk. 2, §§ 86-88, §§ 97-99 og § 105,

...

Stk. 4. Ved fastsættelse af bøder for overtrædelse af §§ 42 og 43 eller en anden hastig-hedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning, jf. stk. 2, udmåles en særligt skærpet bøde ved hastighedsovertrædelser på andre veje end motortrafikveje med en hastighedsgrænse på 100 km i timen og motorveje, hvis hastighedsoverskridel-sen er på 30 pct. eller derover.

...

Stk. 11. Føreren af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren

- 1) ...
- 2) ...
- 3) overtræder §§ 42 eller 43 eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdsels-tavler eller anden afmærkning med mere end 100 pct., hvis hastigheden er mere end 100 km i timen.”

I den dagældende vejafmærkningsbekendtgørelse § 16, stk. 1 og 2, og § 17 (bekendtgørelse nr. 1632 af 20. december 2017), som svarer til § 18, stk. 1 og 2, og § 19 i den nugældende vejafmærkningsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 425 af 13. april 2023), hedder det bl.a.:

”§ 16. Forbudstavler opsættes normalt umiddelbart ved det sted, hvor eller hvorfra for-buddet gælder.

Tavler, der opsættes i nogen afstand fra stedet, forsynes med undertavle med afstands-angivelse.

Stk. 2. Hvor andet ikke er bestemt nedenfor i § 17, gælder et forbud frem til næste vej-kryds, hvis det ikke forinden er ophævet med ophørstavle, eller andet er angivet med undertavle.

§ 17. Følgende forbudstavler kan bruges:

...

C 55 Lokal hastighedsbegrænsning

Tavlen fastsætter en lokal hastighedsbegrænsning for en strækning på den aktuelle vej, jf. færdselslovens § 42.

Hastighedsbegrænsningen gælder uanset bestemmelsen i § 16, stk. 2, indtil den ophæves ved ophørstavle, ved afstandsangivelse på undertavle eller ved angivelse af anden hastighedsbegrænsning.

...

C 56 Ophør af lokal hastighedsbegrænsning

Tavlen kan være forsynet med undertavle med bysymbolet fra tavle E 55 for at understrege, at tavlen er opsat inden for tættere bebygget område. Tavlen kan være forsynet med undertavle UC 57 for at oplyse om den gældende generelle hastighedsgrænse uden for tættere bebygget område.”

Anbringender

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at det er ubestridt, at T har kørt med en hastighed på mindst 101 km i timen på den anførte strækning på Ishøj Stationsvej i et tættere bebygget område (Storkøbenhavn). Efter landsrettens bevisresultat kan det endvidere lægges til grund, at skiltningen med ophør af lokal hastighedsbegrænsning på 70 km i timen ikke var til stede ved Ts passage af krydset Ishøj Stationsvej/Vildtbanevej, og at han efter kørsel på en strækning med en angivet hastighedsbegrænsning på 70 km i timen derfor ikke havde passeret skiltning med ophør af lokal hastighedsbegrænsning på 70 km i timen før krydset Ishøj Stationsvej/Vildtbanevej eller skiltning med angivelse af en hastighedsbegrænsning på 50 km i timen forud for hastighedsmålingen efter krydset Ishøj Stationsvej/Vejlebrovej.

Da den strækning, hvor hastighedsmålingen blev foretaget, er beliggende inden for tættere bebygget område, og da der ikke på den omhandlede vejstrækning var skiltet på ny med en lokal hastighedsbegrænsning på 70 km i timen, var det efter færdselslovens § 42, stk. 1, nr. 1, den almindelige hastighedsgrænse på 50 km i timen, der fandt anvendelse.

Skiltningen var ikke mangelfuld, idet der allerede efter krydset Ishøj Stationsvej/Vildtbanevej ikke var krav om særskilt skiltning med angivelse af den almindelige hastighedsbegrænsning på 50 km i timen.

Vejafmærkningsbekendtgørelsens dagældende § 16, stk. 2, må forstås som gældende for en vejstrækning, dvs. typisk mellem to vejkryds. Dette understreges af indledningen på beskrivelsen af færdselstavle C 55 i § 17, hvoraf det fremgår, at tavlen fastsætter en lokal hastighedsbegrænsning for en strækning på den pågældende vej. Ordlyden af § 17, hvorefter en C 55 lokal hastighedsbegrænsning gælder, indtil den ophæves ved ophørstavle, ved afstandsangivelse på undertavle eller ved angivelse af anden hastighedsbegrænsning, skal ses i sammenhæng med kravet i § 94 i den dagældende bekendtgørelse om anvendelse af vejafmærkning, hvorefter skiltning med lokal hastighedsbegrænsning skal gentages efter alle betydende sideveje.

At skiltningen ikke var mangelfuld underbygges derfor af, at T passerede tre væsentlige kryds, herunder to lyskryds, uden at der på strækningerne efter krydsene var skiltet med en højere hastighedsgrænse end den almindelige hastighedsgrænse i tættere bebygget område. Trafikanter, der fra Vildtbanevej eller et af de øvrige kryds måtte dreje ind på Ishøj Stationsvej, ville derfor utvivlsomt skulle respektere den almindelige hastighedsbegrænsning på 50 km i timen inden for tættere bebygget område. Det vil kunne medføre en øget risiko for uheld, hvis afvigende skiltning fra en tilkørselsvej indebærer, at der gælder forskellige hastighedsbegrænsninger for trafikanterne på den pågældende strækning.

Det er desuden anklagemyndighedens opfattelse, at det uanset den manglende skiltning med ophør af lokal hastighedsbegrænsning på 70 km i timen er forudsat, at fastsættelsen af en lokal hastighedsbegrænsning er afgrænset til en bestemt vejstrækning, hvor vejens udformning og områdets karakter efter politiets og vejmyndighedens vurdering tilsiger en fravigelse af den generelle hastighedsgrænse for området. Hvor der ikke længere er tale om én vejstrækning, er det ikke en forudsætning for ophøret af den lokale hastighedsbegrænsning på 70 km i timen, at der er særlig skiltning herom, jf. herved TfK 2010.704 Ø.

Ishøj Stationsvej kan ikke anses som én strækning i sin helhed, således som dette begreb anvendes i færdselslovens § 42. Karakteren af den pågældende vej efter krydset Ishøj Stations-

vej/Vildtbanevej adskiller sig bl.a. ved flere vejkryds og rundkørsler og udgør derfor flere vejstrækninger.

Da Ts procentvise overtrædelse af hastighedsbegrænsningen således er på mere end 100 %, har han realiseret gerningsindholdet i færdselslovens § 118, stk. 11, nr. 3, om vanvidskørsel, hvorfor straffen skal skærpes til 20 dages fængsel. Endvidere skal der ske ubetinget frakendelse af hans førerret i 3 år, jf. færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 11, jf. § 128, stk. 1, jf. stk. 2, og hans bil skal konfiskeres, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 2, jf. stk. 1.

Hvis Højesteret ikke finder grundlag for at henføre forholdet til færdselslovens § 118, stk. 11, nr. 3, skal T straffes med bøde på 3.000 kr., jf. de dagældende takster i Rigsadvokatmeddelelse af 31. marts 2021.

T har anført navnlig, at skiltningen på vejstrækningen var mangelfuld. Hovedreglen i § 16, stk. 1, i den dagældende bekendtgørelse om vejafmærkning, hvorefter forbudstavler ophæves ved betydelige vejkryds, finder ikke anvendelse på færdselstavle C 55, jf. bekendtgørelsens § 17, hvorfor en lokal hastighedsbegrænsning – uanset passage af vejkryds – gælder indtil udtrykkelig skiltning med ophør heraf. Det følger af by- og landsrettens bevisvurdering, at der ikke var skiltet med ophør af den lokale hastighedsbegrænsning på 70 km i timen den 7. september 2021 ca. kl. 15, hvor kørslen fandt sted. Den lokale hastighedsbegrænsning på den pågældende vejstrækning var dermed ikke ophørt, men var fortsat 70 km i timen.

Landsretten har på baggrund af en konkret bevisvurdering fundet, at han ikke burde have indset, at hastigheden på Ishøj Stationsvej ikke måtte overstige 50 km i timen, hvorfor forholdet ikke kan henføres under færdselslovens § 118, stk. 11, nr. 3. Landsretten har herved lagt vægt på karakteren af den omhandlede vejstrækning og det område, som vejstrækningen løber igennem, sammenholdt med oplysninger om, at der tidligere har været opsat skiltning umiddelbart efter lyskrydset Ishøj Stationsvej/Vildtbanevej med angivelse af en hastighedsbegrænsning på 50 km i timen, ligesom der nu på ny er opsat skiltning, der angiver en sådan hastighedsbegrænsning. Landsretten har anvendt uagtsomhedsbegrebet korrekt, herunder ved at inddrage de relevante, konkrete omstændigheder i sin uagtsomhedsvurdering, og landsrettens uagtsomhedsvurdering adskiller sig i øvrigt ikke fra praksis på området, herunder TfK

2010.704 Ø, hvor landsretten foretog en tilsvarende konkret vurdering af den tiltaltes tilreg-
nelse under hensyntagen til områdets karakter.

En domfældelse for overtrædelse af færdselslovens § 118, stk. 11, nr. 3, forudsætter således
en ændret bevisbedømmelse i relation til skyldsspørgsmålet.

Højesterets begrundelse og resultat

Ved landsrettens dom af 18. januar 2024 blev T straffet med bøde på 3.600 kr. for overtrædel-
se af færdselslovens § 118, stk. 1, jf. stk. 4, jf. § 42, ved den 7. september 2021 på Ishøj Stati-
onsvej efter krydset Ishøj Stationsvej/Vejlebrovej at have ført sin personbil med mindst 101
km i timen.

Landsretten lagde til grund, at der på Ishøj Stationsvej var fastsat en lokal hastighedsbegræns-
ning på 70 km i timen, og at den blev ophævet som følge af lyskrydset Ishøj Stationsvej/
Vildtbanevej, så hastighedsbegrænsningen derefter – også på målingsstedet efter krydset Ishøj
Stationsvej/Vejlebrovej – var 50 km i timen. Efter en samlet vurdering af bl.a. vejstrækning-
ens karakter og området fandt landsretten det imidlertid betænkeligt at henføre forholdet un-
der færdselslovens § 118, stk. 11, nr. 3, om vanvidskørsel. Landsrettens dom må forstås så-
dan, at landsretten fandt, at T ikke havde handlet uagtsomt, idet han ikke burde have indset, at
han kun måtte køre 50 km i timen.

Anklagemyndigheden har anket dommen med påstand om, at forholdet henføres under færds-
slovens § 118, stk. 11, nr. 3, om vanvidskørsel.

Efter færdselslovens § 118, stk. 11, nr. 3, straffes føreren af et motordrevet køretøj, hvortil der
kræves kørekort, med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren overtræder §§ 42 eller 43
eller anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end
100 pct., og hastigheden er mere end 100 km i timen.

Det følger af færdselslovens § 42, stk. 1, nr. 1, at den generelle hastighedsgrænse i tættere
bebygget område er 50 km i timen. Efter § 42, stk. 4, kan der for en vejstrækning fastsættes en
højere hastighedsgrænse end den generelle hastighedsgrænse, såfremt omstændighederne,

herunder trafikafviklingen, tilsiger det, og afgørende færdselssikkerhedsmæssige hensyn ikke taler derimod.

En lokal hastighedsbegrænsning efter færdselslovens § 42, stk. 4, fastsættes ved forbudstavle ”C 55 Lokal hastighedsbegrænsning”.

Det fremgår af § 16, stk. 2, i dagældende bekendtgørelse nr. 1632 af 20. december 2017 om vejafmærkning (nu § 18 i bekendtgørelse nr. 425 af 13. april 2023), at hvor andet ikke er bestemt i § 17 (nu § 19), gælder et forbud frem til næste vejkryds, hvis det ikke forinden er ophævet ved ophørstavle, eller andet er angivet med undertavle. Efter § 17 gælder en lokal hastighedsbegrænsning for en strækning på den aktuelle vej, jf. færdselslovens § 42, uanset § 16, stk. 2, indtil den ophæves ved ophørstavle, ved afstandsangivelse på undertavle eller ved angivelse af anden hastighedsbegrænsning.

Højesteret finder, at det således følger af vejafmærkningsbekendtgørelsen, at en lokal hastighedsbegrænsning ikke ophæves, blot fordi der er et vejkryds på vejstrækningen. På en vejstrækning ophæves en lokal hastighedsbegrænsning ved ophørstavle, ved afstandsangivelse på undertavle eller ved angivelse af anden hastighedsbegrænsning.

Landsretten har i sit bevisresultat lagt til grund, at T kørte ad Ishøj Stationsvej, der ligger i et tættere bebygget område, og at han efter kørsel på en strækning på Ishøj Stationsvej med en angivet lokal hastighedsbegrænsning på 70 km i timen passerede vejkryds, men ikke forud for hastighedsmålingen passerede skiltning, der ophævede den lokale hastighedsbegrænsning.

Efter det ovenfor anførte om, hvornår en lokal hastighedsbegrænsning ophører, finder Højesteret, at det må lægges til grund, at den lokale hastighedsbegrænsning på 70 km i timen fortsat var gældende for T, da han blev målt til at køre 101 km i timen efter lyskrydset Ishøj Stationsvej/Vejlebrovej. Landsrettens bevisresultat giver ikke grundlag for at fastslå, at T – da målingen blev foretaget – ikke længere kørte på samme vejstrækning.

Højesteret tiltræder med denne begrundelse, at T ikke er fundet skyldig i overtrædelse af færdselslovens § 118, stk. 11, nr. 3.

T straffes herefter for overtrædelse af færdselslovens § 118, stk. 1, jf. stk. 4, jf. § 42, stk. 4, jf. § 4, stk. 1, med bøde på 3.000 kr. Bøden er fastsat i overensstemmelse med Rigsadvokatens takster, som de var gældende på kørselstidspunktet.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at bøden fastsættes til 3.000 kr.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.